

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«АЛЬТЕРНАТИВНІ ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ З
ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ»

підготовки бакалавра

спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

за спеціалізацією 016.02 Олігофренопедагогіка

освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Силабус освітнього компонента «Альтернативні засоби комунікації для дітей з психофізичними порушеннями» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньо-професійною програмою «Корекційна психопедагогіка та логопедія»

Розробник: Мацюк Зоряна Сергіївна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ірина БРУШНЕВСЬКА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 12 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ірина КУЗАВА

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань <u>01 «Освіта/Педагогіка»</u> Спеціальність 016 «Спеціальна освіта» (016.02 Олігофренопедагогіка) Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка та логопедія Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 3
ІНДЗ: €		Семестр 5-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Мова навчання	Українська	
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладачів

ППП: Мацюк Зоряна Сергіївна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380663727954, Maciuk.Zoriana@vnu.edu.ua,

Zoriana_Matsiuk@ukr.net

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Альтернативні засоби комунікації для дітей з психофізичними порушеннями» є вибірконим документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента «Альтернативні засоби комунікації для дітей з психофізичними порушеннями» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі спеціальної освіти відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта, світових тенденцій та національного досвіду України, де передбачено різні форми організації освіти і соціалізації осіб із особливими освітніми потребами. Знання закономірностей передбачає продовження формування національно мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови.

Для засвоєння ОК використовують базові знання, вміння і навички із загальної та спеціальної педагогіки, психології, лінгвістики та лінгводидактики, вікової фізіології, корекційної психопедагогіки, логопедії.

2. Пререквізити вивчення ОК: Для освоєння освітнього компонента «Альтернативні засоби комунікації для дітей з психофізичними порушеннями» використовують знання, вміння і навички, сформовані під час вивчення ОК «Логопсихологія», «Основи логопедії», «Логоритміка з методикою», «Мовленнєві і сенсорні системи та їх порушення».

Постреквізити вивчення ОК є необхідною основою для подальшого вивчення ОК «Методика корекційної роботи при порушеннях інтелектуальної та мовленнєвої діяльності», «Спеціальна методика навчання української мови та мовлення», «Педагогіка інклюзивної освіти», написання курсової роботи з логопедії, проходження навчальної логопедичної практики у спеціальних закладах дошкільної освіти, виробничої педагогічної практики у спеціальних закладах дошкільної освіти на посаді вчителя-логопеда, складання атестаційного іспиту.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – схарактеризувати сучасні методики навчання альтернативної комунікації дітей з особливими комунікативними потребами та визначити умови їх застосування у центрах соціальної реабілітації. Навчити дитину з обмеженими можливостями висловлювати свої бажання й почуття, будувати взаємини і з рідними, і зі сторонніми людьми можливо за допомогою спеціальних технологій. Однією з таких технологій є система альтернативної комунікації, основу якої складають невербальні засоби спілкування.

Завдання ОК:

Основними завданнями вивчення ОК «Альтернативні засоби комунікації для дітей з психофізичними порушеннями» є ознайомлення здобувачів освіти із засобами альтернативної та допоміжної комунікації, особливостями їх використання у спілкуванні з різними категоріями дітей та дорослих, які мають обмеження комунікації; формування вміння використовувати засоби альтернативної та допоміжної комунікації.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка та логопедія» у ході вивчення освітнього компонента «Альтернативні засоби комунікації для дітей з психофізичними порушеннями» у здобувачів вищої освіти необхідно сформулювати **загальні і фахові (спеціальні) компетентності**, а саме:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-12. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і

виховання, реабілітації і соціалізації осіб із особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність самостійно освоювати нові науково-педагогічні, корекційні, ергономічні та оздоровчі теорії та технології; забезпечувати фізичний розвиток, корекцію, реабілітацію і зміцнення здоров'я осіб з особливими освітніми потребами на засадах педагогічної інноватики.

СК-19. Здатність застосовувати науково-обґрунтовані знання про психологічні закономірності та соціальні чинники розвитку осіб з інтелектуальними та мовленнєвими порушеннями як суб'єктів освітнього, корекційно-освітнього, корекційно-розвиткового і навчально-реабілітаційного процесів.

Результати навчання (РН):

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

РН 22. Володіння базовими уявленнями про основи філософії освіти, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації осіб з особливими освітніми потребами; здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольньо-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ МЕТОДИК АЛЬТЕРНАТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ							
Тема 1. Системи альтернативної комунікації та методика їх використання.		2	2		15		ДС, РМГ, ІРС, Т/ макс. к-ть балів за прак. занят./ 10
Тема 2. Діагностика готовності дитини до засвоєння альтернативної комунікації для дітей з психофізичними порушеннями.		2	2		15	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 3. Організація та зміст корекційно-педагогічної роботи з навчання допоміжної та альтернативної комунікації для дітей з психофізичними порушеннями.			4		20	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Разом за змістовим модулем 1		4	8		50	4	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕТОДИКИ ЗАСОБАМИ КОМУНІКАЦІЇ							
Тема 4. Комунікація за допомогою технічних засобів.		2	2		15	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 5. Комунікація за допомогою жестів для дітей з психофізичними порушеннями.		2	4		15	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 6. Комунікація за допомогою предметів, фотографій, зображень.		1	4		15	2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Тема 7. Комунікація за допомогою графічних символів.		1	2		15		ДС, РМГ, ІРС, Т / 10
Разом за змістовим модулем 2		6	12		60	6	
ІНДЗ							30
УСЬОГО ГОДИН	150	10	20		110	10	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№ з/п	Тема	К-ть годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ МЕТОДИК АЛЬТЕРНАТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ		
1	ТЕМА 1. Системи альтернативної комунікації та методика їх використання.	15

	<i>Створити інформативну таблицю в канві відповідно до теми.</i>	
2	ТЕМА 2. Діагностика готовності дитини до засвоєння альтернативної комунікації для дітей з психофізичними порушеннями. <i>Підготувати підбірку дидактичних вправ відповідно до теми.</i>	15
3	ТЕМА 3. Організація та зміст корекційно-педагогічної роботи з навчання допоміжної та альтернативної комунікації для дітей з психофізичними порушеннями. <i>Створити вправи до теми.</i>	20
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕТОДИКИ ЗАСОБАМИ КОМУНІКАЦІЇ		
5	ТЕМА 4. Комунікація за допомогою технічних засобів. <i>Підготувати підбірку вправ до теми.</i>	15
5	ТЕМА 5. Комунікація за допомогою жестів для дітей з психофізичними порушеннями. <i>Створити дидактичний матеріал згідно з теми.</i>	15
7	ТЕМА 6. Комунікація за допомогою предметів, фотографій, зображень. <i>Створити підбірку вправ до теми.</i>	15
8	ТЕМА 7. Комунікація за допомогою графічних символів. <i>Створити інформативну таблицю в канві відповідно до теми.</i>	15
	Разом	110

Тема № 1. Системи альтернативної комунікації та методика їх використання

1. Загальне поняття про альтернативну комунікацію. Ключові поняття комунікації.
2. Види допоміжної та альтернативної комунікації.
3. Форми альтернативної комунікації.

Тема № 2. Діагностика готовності дитини до засвоєння альтернативної комунікації

1. Психолого-педагогічні підходи щодо діагностування потреби в допоміжній та альтернативній комунікації.
2. Етапи діагностичної процедури.
3. Методи діагностичної процедури.

Тема № 3. Діагностика готовності дитини до засвоєння альтернативної комунікації

1. Діагностичний інструментарій.
2. Матриця спілкування.
3. Рівні розвитку комунікативних навичок.

Тема № 4. Організація та зміст корекційно-педагогічної роботи з навчання допоміжної та альтернативної комунікації

1. Мета та завдання навчання.
2. Принципи корекційно-педагогічної роботи.
3. Зміст, методи та прийоми корекційно-педагогічної роботи з навчання допоміжної та альтернативної комунікації.

Тема № 5. Комунікація за допомогою технічних засобів

1. Використання «Інтерактивної дошки» в якості засобу комунікації.
2. Використання технічних засобів «Комунікативні пристрої з синтезатором мовлення» в роботі з «немовленськими» дітьми для організації підтримуючої комунікації.
3. Пристрій для програвання окремих повідомлень.

Тема № 6. Комунікація за допомогою жестів

1. Основи жестового мовлення.
2. Зміст поняття «жест» та його функція.
3. Групи жестів.

Тема № 7. Комунікація за допомогою жестів

1. Використання жестового мовлення в дефектології.

2. Знакові системи жестового мовлення.
3. Загальні рекомендації щодо навчання жестового мовлення.
4. Порядок введення жестів.

Тема № 8. Комунікація за допомогою предметів, фотографій, зображень

1. Загальні рекомендації щодо навчання комунікації за допомогою предметів, фотографій, зображень.
2. Використання предметів, які оточують «немовленневу» дитину в організації початкових форм комунікації.
3. Ускладнення комунікативних можливостей шляхом використання зображень.

Тема № 9. Комунікація за допомогою графічних символів – 2 год.

1. Система графічних символів
2. Істотні характеристики графічних символів.
3. Методичні вимоги до графічних символів. Порядок введення графічних символів.
4. Схема знайомства з графічним символом.

Тема № 10. Комунікація за допомогою графічних символів

1. Загальні принципи навчання графічним символам.
2. Техніки спілкування за допомогою графічних символів.
3. Комунікативна система обміну картками PECS.
4. Мета та етапи навчання альтернативній системі комунікації PECS.

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проєкт: створення дидактичного збірника «Альтернативна комунікація в таблицях».

Опис портфоліо: до кожної теми підготувати дидактичний матеріал для корекції темпо-ритмічних порушень у мовленні дітей із заїканням.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання роботи
5 балів	Актуальність обраної теми проєкту
10 бал	Відповідність дібраного матеріалу до мети та завдань проєкту
7 бала	Якість, чіткість, повнота, оригінальність дидактичного матеріалу
4 балів	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
4 балів	Якість оформлення роботи
30 балів	Разом

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Альтернативні засоби комунікації для дітей з психофізичними порушеннями» здійснено на основі результатів поточного контролю знань згідно з «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, однак водночас сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **100**.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання будуть анульовані. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховують як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснено на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом освітнього компонента «Альтернативні засоби комунікації для дітей з психофізичними порушеннями» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У такому разі бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 5

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
5 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

3 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Єжова Т. Є. Альтернативна комунікація як засіб соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями життєдіяльності [Електронний ресурс] / Тетяна Євгенівна Єжова. *Збірник «Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами»*. 2011. Режим доступу до ресурсу: <http://ap.uu.edu.ua/article/102>.
2. Альтернативна комунікація як засіб соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями життєдіяльності
3. Куценко Т. О. Використання допоміжної альтернативної комунікації при навчанні дітей з розладами аутичного спектра [електронний ресурс]. *Освіта осіб з особливими потребами*. 2013. Режим доступу до ресурсу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ooop_2013_4%282%29_26.pdf.
4. Лопатіна Г. О. Методичні основи системи спілкування за допомогою обміну картками. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. Вип. 27. С. 110 – 113.
5. Burkhart L. What is AAC? [Електронний ресурс]. *International Society of AAC*. 2016. Режим доступу до ресурсу: <https://www.isaac-online.org/english/what-is-aac/>